

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

תוכן

- א. בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית חייב להחזיר ... כגון שדשן על ידי עבדו ושפחתו הכנענים.....1
- ב. מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים חייב להכריז.....3
- ג. דאפילו חמור בסימני האוכף שור ושה דכתב רחמנא למה לי שור דאפילו לגיות זנבו ושה לגיותיו.....5
- ד. דאפילו בסימנין מהדרין וסימנין דאורייתא.....5
- ה. אשר תאבד פרט לאבידה שאין בה שוה פרומה.....7
- ו. ומצאתה דאתאי לידיה משמע.....7
- ז. מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת ... יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם.....8
- ח. פרומה שהוקרה והזלה וחזרה והוקרה.....9
- ט. לאהדורי גט אשה בסימנים ... דאורייתא מהדרין.....9
- י. אין מעידין אלא על פרצוף הפנים עם החוטם אף על פי שיש סימנין בגופו ובכליו ... דחיישינן לשאלה.....10
- יא. מצאו קשור בכיס או בארנקי ובטבעת או שמצאו בין כליו אפילו לזמן מרובה כשר 13
- יב. אין מעידין על השומא.....13
- יג. אחד הלוח משלשה יחזיר ללוח שלשה שלוו מן האחד יחזיר למלוח.....14

דרף כז.

**א. בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית חייב להחזיר ...
כגון שדשן על ידי עבדו ושפחתו הכנענים**

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

כבר התבאר לעיל דף כו: שהלוקח פירות¹ מחבירו ומצא ביניהם מעות או חפץ שאין בו סימן, אם לקחם מתגר שלוקח מכמה אנשים, הרי הם של מוצא, אפילו יודע של מי הם כבר נתייאשו הבעלים, ולא אמרינן שזכה בהם התגר בהיותם ברשותו, כיון שאינו דבר ההוה להמצא².

וכן אם התגר עצמו מצא בין הפירות לאחר ששהו בידו שיעור שיוכל לערבם עם פירות אחרים, זכה בהם³, ואפילו לא קנה עכשיו רק מאדם אחד ויודע ממי קנה, כיון ששהה שיעור זה מתייאש הבעלים שסובר בודאי עירבן עם פירות של אחרים⁴.

אם מצאן קודם שיעור זה הו"ל יאוש שלא מדעת, ואם יתברר של מי הוא צריך להחזיר לו, ולכן חייב גם להכריז⁵ אפילו אין בו סימן.

ואם יש בהם סימן⁶ בין שהו כשיעור ובין לא שהו, חייב להכריז⁷.

לקח הפירות⁸ מבעל הבית בכל אופן חייב להכריז⁹. ואם לא דשן בעה"ב בעצמו אלא ע"י פועלים אפשר שמאחד הפועלים נפל, וכשאינן בהם סימן, הרי זה כלוקח מהתגר. אבל כשיש בהם סימן, חייב להכריז ויבא אחד מן הפועלים ויתן בהם סימן, ואם היו פועלים עכו"ם בכל אופן הרי אלו שלו¹⁰.

¹ שו"ע ונו"כ רסב יז

² רמ"א שם

³ עיין בסמ"ע ומשמע מדבריו, וכן משמע מדברי הראשונים שאם מצאן לאחר שיעור זה, אף על פי שבא לרשותו קודם שיעור זה, והוא קודם יאוש, אפ"ה יכול לזכות בו לאחר יאוש, ולא מיקרי באיסורא אתי לידיה, וצריך לומר שמכיון שאינו דבר ההוה להמצא לא מיקרי בא לחצירו, או כפי שכתבו כמה אחרונים שאף כשבא לחצרו באיסורא יכול לזכות בו בקנין יד או משיכה.

⁴ ולפירוש שני שבתוס' שם סובר בעה"ב שמסתמא כבר מכר לאחר ולא ידע למי להחזיר, ולפירוש זה איירי כששהה שיעור שיוכל למכרו, ומשמע בש"ך ששני הפירושים הם להלכה.

⁵ סמ"ע שם ועיין ש"ך ט

⁶ שו"ע ונו"כ שם

⁷ ושם איירי במעות, ואם הם צרורין הוי קשר סימן, וכתב הסמ"ע שה"ה מנין הוי סימן, אלא שא"א שיהיה מנין סימן כשהם מפוזרים, שמא בדרך נפילה באו, וע"כ צריך שיהיו קשורים, ואז בכל קשר הוי מנין סימן, ובקשר משונה אף על פי שאינו יודע מנין הוי הקשר סימן.

⁸ שו"ע ונו"כ שם

⁹ נראה לכאורה אפילו אין בהם סימן, שאין הבעלים מתייאשים שהרי יודע למי נתן הפירות, אלא שאפשר דהיינו דוקא כשקיבל מתנה מחבירו, אבל אם קנה מבעה"ב שמוכר לכמה בעלי בתים, שוב אינו יודע למי מכר, ואם אין בו סימן מתייאש.

¹⁰ פתחי חושן חלק ב פרק ג הערה מג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ב. מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים חייב להכריז

נאמר בפרשת כי תצא¹¹ (דברים כב פסוק ג) וכן תעשה לחמרו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם השמלה בכלל כל אבדת אחיך היתה ולמה פרט השמלה ללמוד ממנה מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין וחזקתה שיש לה תובעין וחייב להחזיר אף כל דבר שיש לו סימנים הרי הוא בחזקת שיש לו תובעין וחייב להחזיר ולכן כל דבר שיש בו סימן¹², והיינו שהפין זה משונה משאר הפצים כיוצא בו, שעל ידו יוכל בעל האבדה להוכיח שהחפץ הוא שלו, בין סימן בגוף החפץ, בין במדתו או במשקלו, חייב להכריז. שהסימן הוא גורם לבעל האבדה שמתוך כך אינו מתייאש, וכן הוא גורם למוצא שיוכל להחזיר האבדה עפ"י הסימן וחזקתו שיש לו תובעין¹³.

ולפיכך כבר התבאר לעיל דף כד. מצא אבדה¹⁴ שיש בה סימן במקום שרוב ישראל מצויים שם, אפילו במקום שרבים העוברים שם, הסכמת

¹¹ רמב"ם הלכות גזלה ואבדה פרק יד הלכה א

¹² שו"ע ונו"כ רסב ג

¹³ ומשמע מדברי הפוסקים שתלוי זה בזה, שכל שאין בו סימן להחזיר על פיו, מיקרי דבר שאין בו סימן והרי הוא של מוצא, אף על פי שיתכן שהאובד מחשיב דבר זה לסימן ואינו מתייאש, קבעו חז"ל שסימן כזה אינו מחייב את המוצא להכריז, שהרי בלא"ה לא יוכל להחזיר על פיו. והפנ"י בכתובות דף יב ע"ב הקשה למה הוצרך קרא להחזיר אבדה עפ"י סימנים, אפילו בטביעת עין יחזיר, כיון שהאובד ברי והמוצא שמא וגם אין לו חזקת ממון, ותירץ שהמוצא יכול לתלות ברובא דעלמא ואין כאן מוחזק, עיין שם, ולכאורה מאי קושיא, אם אין בו סימן הרי הבעלים מתייאש ואינו צריך להחזיר לו, וצריך לומר שכונתו כשמוכיח שלא התייאש, וצ"ע.

¹⁴ שו"ע ונו"כ רנמ ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

הפוסקים¹⁵ שחייב¹⁶ להכריז. ויש לעיין בימינו בשכונה שיש בה הרבה בתי כנסיות וגם אנשים שאינם מדרקדים במצוות האם חייב להכריז¹⁷.

ואפילו במקום שמצויים שם מחצה ישראל ומחצה עכו"ם¹⁸, וכן בעיר שרובה עכו"ם ומצא אבידה במקום¹⁹ שרוב העוברים שם הם ישראל, חייב להכריז²⁰.

¹⁵ (ודלא כדעת הראב"ד שפסק שבמקום שהרבים מצויים שם, אפילו ברוב ישראל הרי אלו שלו) והטעם, שבעל האבידה אינו מתייאש שסובר שמא ימצאנה ישראל ויחזירנה לי, שהרי יש בה סימן. והש"ך סימן רס ס"ק יא כתב שאם דר ביחד עם עוד אנשים אפילו ישראל, אם הוא דבר שאין בו סימן מתייאש, ותמה הנה"מ שם סק"ז שאם מטעם שסובר שרוצים לגזול ממנו, מה חילוק יש בין דבר שאין בו סימן ליש בו סימן. ועי' להלן שמדברי הרא"ש משמע שבכל מקום שיש לתלות בכמה אנשים שמצאו האבידה וביקש מהם ולא החזירו לו, מסתמא מתייאש אפילו ברוב ישראל.

¹⁷ ויש לעיין כיון שעיקר ההכרזה היא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, כמבואר בשו"ע סימן רסז סעיף ג, התינת במקום שיש בית כנסת אחד או כמה, ויתכן שהמוצא יכריז באופן שבעל האבידה יודמן לשם וישמע ההכרזה ולכן אינו מתייאש, אבל כשמוצא אבידה בעיר גדולה ברחוב ראשי ויש בה עשרות בתי כנסיות הרחוקים זה מזה וממקום המציאה, כמעט שלא יתכן שיודונו האובד והמוצא למקום אחד, ובפרט כשיש בעוה"ר הרבה אנשים קלים שאינם חושבים כלל על השבת אבידה (ואף למשטרה מסופקני אם רוב המוצאים מוסרים), וכ"ש שלא יטריחו עצמם להכריז. ואף על פי שכתבו התוס' (דרף כד ע"א ד"ה אפילו) שלם"ד אפילו ברוב ישראל אינו חייב להכריז משום דאיכא אינשי דלא מעלי, ומשמע דלהלכה דקיי"ל שברוב ישראל חייב להכריז לא חיישינן לאינשי דלא מעלי אפשר דהיינו בסתמא לא חיישינן לכך, אבל כשידוע שיש הרבה אינשי דלא מעלי אפשר שדינו ברוב עכו"ם ומתייאש, אא"כ מוצא בשכונה מסוימת שיש לתלות שנפל מאחד מהשכנים ואם יכריז בבתי כנסיות שבשכונה יתכן שיבא לידיעת האובד, אפשר לומר שאינו מתייאש, ולא מצאתי מי שיחלק בזה, וצ"ע. פתחי חושן שם פרק ג הערה ג

¹⁸ ולכאורה הטעם שבכל ספק חיוב השבת אבידה חייב, וכתב הפני יהושע דמה שאמרו במחצה על מחצה חייב להכריז, היינו דוקא כשראה שנפל מישראל, ואז גם האובד נכנס בכלל ספק שמא הוא עצמו ימצאנו, ומספק השקול אינו מתייאש, ועיין בחידושי רעק"א (בהשמטות לדרו"ח) עפ"י דברי התוס' בדרף כד ע"א ד"ה כי קאמר, שבדרך אחרת כתב רעק"א לפרש בכוונת התוס' שלעולם צריך ב' מעמים כדי שיתייאשו הבעלים, הא' כשסובר האובד שאחד מהרוב ימצאנו דהיינו עכו"ם, ועוד שאף אם ימצאנו ישראל, כיון שעכ"פ לא יכריז שיתלה שנפל מרוב עכו"ם, ויהא קשה להתברר, מתייאש, ובאוקימתא שניה דמתני' אתיא כרבנן ס"ל שאף אם לא יכריז יתכן שאינו מתייאש, ולפי תירוץ זה אתי שפיר דברי הפני יהושע, שבמחצה על מחצה וראה שנפל מישראל חייב להכריז משום שאין כאן ב' מעמים ליאוש, שהרי סובר האובד שהוא עצמו ימצאנו ונמצא שאין רוב מוצאים עכו"ם ואינו מתייאש,

¹⁹ הקשה הסמ"ע למה הולכין אחר הקרוב, והיינו ברוב העוברים במקום המציאה, ולא אזלינן אחר רוב העיר, כדקיי"ל בעלמא רוב וקרוב הולכין אחר הרוב, ותירץ דלא אמרינן כן אלא כשהקרוב ג"כ אינו באותו מקום ממש, דע"כ ממקום אחר בא ואנו דנים אם בא ממקום הקרוב או מן הרוב הרחוק קצת יותר, אמרינן שבא ממקום הרוב, אבל כשאנו דנים אם הוא מאותו מקום ממש או ממקום אחר שהוא הרוב, אזלינן אחר הקרוב. והט"ז הקשה שמסוגיא דפרק לא יחפור לא משמע כן ולכן תירץ הט"ז דלא אזלינן כאן בתר רוב משום שאפשר לברר ע"י הכרזה, ולכן תלוי הכל בסברא דיאוש, שאם יש רוב עכו"ם אמרינן שמתייאש, אבל כשרוב ישראל מצויים באותו מקום אינו מתייאש (וכתב בערוה"ש לסברת הט"ז שבמע"מ עוברים ורוב העיר עכו"ם חייב להכריז, ודלא כדעת הסמ"ע).

²⁰ ופירש הסמ"ע שבמקום רוב העיר אין די במחצה על מחצה של העוברים, ולכן אם העיר ומקום המציאה מע"מ חייב להכריז, רוב העיר עכו"ם והמקום מע"מ אינו חייב, אא"כ במקום יש רוב ישראל, שהוא שקול נגד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ג. דאפילו חמור בסימני האוכף שור ושה דכתב רחמנא למה לי שור דאפילו לגיזת זנבו ושה לגיזותיו

השור והשה²¹ והחמור בכלל אבידת אחיך היו, ולמה פרט הכתוב חמור להחזירו בסימני מרדעת, אף על פי שהסימן בדבר הטפל לו יחזיר. ולמה פרט שור ושה להחזיר אפילו גיזות השה או גז זנב השור אף על פי שהוא דבר מועט.

וכבר התבאר במסכת יבמות דף קכ. שלפיכך מצא חמור²² ואוכף עליו, אם נתן סימן באוכף מחזיר לו גם החמור ואף על פי שאינו נותן סימן בחמור עצמו, ובלבד שייסביר מדוע אינו נותן סימן בחמור²³. וכן בכל מציאה שיתן סימן באחד מחלקיה או דברים המחוברים אליה מחזיר לו אם יסביר מדוע אינו נותן סימן בחלקים האחרים.

וכל אבידה שנתחייב בה²⁴ בהשבה ובהכרזה, כל זמן שהיא ברשותו חייב לטפל בה ולהשתדל בתקנתה שלא תפסד, וגם לטרוח ולהשביחה, כדרך שבני אדם מטפלים בשלהם, ואפילו בשבת דבר מועט חייב לטפל²⁵.

ד. דאפילו בסימנין מהדרין וסימנין דאורייתא

רוב העיר, ואם בעיר יש רוב ישראל ומקום המציאה מע"מ חייב להכריז, אבל אם במקום המציאה רוב עכו"ם, אף על פי שבעיר יש רוב ישראל הרי אלו שלו.

²¹ רמב"ם שם

²² שו"ע ונו"כ רסב יח

²³ בערוה"ש דהיינו כשנותן אמתלא וטעם למה אין לו סימן בגוף החמור, כגון שקנאו מחדש וכיוצא בזה, אבל בלא"ה הרי שקרו מוכת, ואם נותן סימן בחמור ולא נמצאו, ודאי שאין מחזירין לו את החמור, וכתב עוד דה"ה סוס קשור בעגלה אם נותן סימן באחד מחזירין גם את השני כשיש לו אמתלא.

²⁴ שו"ע ונו"כ רסז יז

²⁵ ואפילו גיזת השור שהוא דבר מועט וכו', והוסיף בערוה"ש דהיינו כשדרך הבעלים לגוזזו, וכתב הש"ך שאע"פ שאין בו שוה פרוטה, אם יבא אח"כ לשבח של שוה פרוטה חייב לטפל (וכתב עוד שם שמ"מ חייב להחזיר הגיזה עצמה, אף על פי שאין בה שוה פרוטה), ועי' סמ"ע וש"ך, ובשו"ע הרב לא הזכיר רק שחייב לטפל שלא תבא לידי הפסד וקלקול, ולא הזכיר שחייב גם לטפל ולהשביחה, ואפשר שמפרש דברי הרמב"ם כפשוטו שלא הזכיר בפרק יג דין השבחה, וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

הסימנים המובהקין²⁶ סומכין עליהם ודנין על פיהם בכל מקום דין תורה, והמדה או המשקל או המנין או מקום האבדה סימנין מובהקין הן.

וכבר התבאר במסכת יבמות שם שאין מחזירין אבידה אלא בסימנים מובהקים²⁷, כגון מדה, משקל או מנין או מקום, וכל שכן סימן גמור, כגון שאומר שיש נקב במקום מסוים²⁸, אבל צבע החפץ אינו סימן²⁹.

מדין תורה מחזירין אבידה למי שבא ונותן סימן³⁰, אלא אם כן הוא מוחזק רמאי שי"א שאין מחזירין לו רק על פי עדים שהחפץ שלו. ויש אומרים³¹ שמדין תורה מחזירין לסתם בני אדם אפילו בסימן צבע החפץ, ומי שהוא מוחזק רמאי אין מחזירין לו רק בסימן מובהק.

התקינו חז"ל שלסתם בני אדם אין מחזירין עד שיביא עדים שאינו רמאי³², או שמוחזק לנו שהוא תלמיד חכם, ואז מחזירין לו בסימנים מובהקים, ואף בזמן הזה יש דין תלמיד חכם לענין זה³³, ויש אומרים שבסימן גמור מחזירין אפילו לסתם בני אדם³⁴. ואם מביא עדים שאינו רמאי, או שהוא מוחזק בתלמיד חכם, מחזירין לו בסימן מובהק, ואם הוא ודאי רמאי אין מחזירין אלא על פי עדים.

²⁶ רמב"ם שם פרק יג הלכה ה

²⁷ שו"ע ונו"כ חו"מ רסז ז יד

²⁸ סמ"ע שם ז

²⁹ לשון המגיד משנה [פי"ג מגזילה ואבידה ה"ג] דג' מיני סימנים הן, סימן נקב בצד אות פלוני והדומה לו, והוא סימן מובהק גמור דנחשב בשאר דברים כעדים. וסימן ארוך וגוץ ומשקל ומקום, הוא סימן בינוני והוא סימן מובהק סתם מיקרי, ומיניה איירי הרמב"ם והמחבר כאן, וקאמר [ראה רמב"ם שם ה"ה] שמחזירין עליה האבידה מדין תורה [וכמ"ש בסעיף ז']. וסימן חיוור וסומק, אינו מיקרי סימן מובהק כלל. וילפינן ליה מקרא שנאמר [דברים כ"ב ב'] עד דרוש אחיך, ודרשו רז"ל [ב"מ כ"ח ע"ב] דרוש להבא לומר שלי הוא שלא יהא רמאי, ומדאורייתא כשיתן סימן מובהק תו לא חיישינן שהוא רמאי. וזה שמסיק [בסעיף ו'] וקאמר בראשונה כו', ור"ל שדינו כדין תורה אא"כ הוחזק רמאי שבו החמיר להצריכו עדים [ואי סגי בודאי רמאי באומר נקב יש בצד אות פלוני או לא, עיין דרישה [שם] בזה], ומשרבו הרמאים התקינו שלא להחזיר לסתם בני אדם אא"כ יביא עדים שהוא שלו או שיביא עדים שאינו רמאי, [וחוזר הדין לדין תורה להחזירו לו בסימנים מובהקים. סמ"ע שם ז. ועיי"ש בש"ך ב שארוך וגוץ לא הוי סימן כלל

³⁰ שו"ע ונו"כ שם ה וט"ז שם

³¹ רמ"א שם ו על פי הסמ"ע והש"ך שם ג חולק

³² שו"ע שם ו וסמ"ע שם, ולדעת הרמ"א לשיטת הסמ"ע אפילו בזמן הזה מחזירין בסימן מובהק אפילו לודאי רמאי.

³³ ש"ך שם ב וכן פסק בשו"ע הרב

³⁴ הכרעת הש"ך שם וכן נראה דעת הט"ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ה. אשר תאבד פרט לאבדה שאין בה שוה פרוטה

אבדה שאין בה שוה פרוטה³⁵, אינו חייב בהשבתה³⁶.

ו. ומצאתה דאתאי לידיה משמע

כבר התבאר לעיל דף ב. שכל מציעאה³⁷ שמן הדין היא של מוצאה³⁸, אינו זוכה בה עד שתגיע לידו³⁹ או לרשותו באחד מדרכי הקניין⁴⁰, אבל הבטחה⁴¹

³⁵ שו"ע ונו"כ רסב א

³⁶ במחנה אפרים הלכות גזילה סימן א נראה שסובר שבאבדה שאין בה שוה פרוטה, אף על פי שאינו חייב בהשבה, מ"מ כל זמן שלא נודע לבעלים ונתייאש, או דהוי מחילה ממילא כדין גזל פחות משוה פרוטה, אין המוצא זוכה בה, והרי היא עדיין כמונחת בקרקע (ומ"מ מודה שמועיל יאוש שלאחר מכן, דלא מיקרי באיסורא אתי לידיה), ומדייק כן מדברי רש"י ב"ק דף קג בדין גזל פחות מש"פ שיניחנו שם ויבאו הבעלים ויטלו את שלו, ומשמע שעדיין הוא של בעלים (ועי' בהג"ה מבין המחבר שם), אמנם בשער משפט סימן ו סק"א פשיטא ליה שבאבדה פחות מש"פ זכה המוצא לגמרי והוי כשלו, עיין שם, וכן משמע בשו"ע הרב סעיף לו שכתב שאפילו יודע של מי היא רשאי ליטלה לעצמו, שלא אסרה תורה אלא גזל פחות משוה פרוטה שעושה איסור בלקיחתו, אבל באבדה שרשאי להגביהה, שוב אינו צריך להחזירה, עיין שם. ובאבן האול פרק יא מה' גזו"א כתב בדעת הרמב"ם שאבדה פחות מש"פ דמיא לאבדה מדעת לשיטתו, שאין המוצא זוכה בה, אלא שאינו חייב בהשבה. ובשו"ת הרי"מ אהע"ז סימן טז מסתפק בשתי אבדות שהאחת ש"פ והשניה פחות מש"פ, אם מתחייב גם בזו שיש בה פחות מש"פ, דומיא דשור לגיזות ונכו. בחקרי לב יו"ד ח"ב סימן טו מוכיח מדברי התוס' שבמצות עשה אין מצוה בחצי שיעור, דאל"כ נימא דאיצטרך קרא למעט פחות מש"פ, מיהו אפשר שבפחות מש"פ שנעשה מחילה, אין בה אף משום חצי שיעור.

³⁷ שו"ע ונו"כ רסח א

³⁸ היינו כשיכול לזכות בה עפ"י האופנים שיתבארו בעזה"ת בפרקים הבאים כגון שאין בה סימנים ואינה בדרך הינוח וכדומה

³⁹ וכתב הש"ך סימן רסח סק"ה שידו אינו קונה שלא מדעתו באופן שחצרו אינו קונה, ובקצה"ח שם סק"ב כתב בשם מהרי"ט שידו קונה שלא מדעתו, והקצה"ח כתב שלשיטת רש"י שגם בידו צריך הגבהה ג' טפחים הרי ידו מדין קנין הוא ולא מדין חצר, ובקנינים אינו קונה שלא מדעתו, והנה"מ שם סק"ב מחלק שאם החפץ כולו בתוך ידו ודאי לא גרע מחצרו וקונה שלא מדעתו, ומה שהצריך רש"י הגבהה ג' טפחים הוא כשאינו תופס בידו רק מקצת החפץ והשאר מונח חוץ לאויר ידו, שגם בחצר אינו קונה כשמקצת החפץ חוץ לחצרו, ואז צריך הגבהה ג' טפחים וצריך גם דעת קונה. אמנם ברמ"א סימן רסח סעיף ג עיין לסימן רלב סעיף יח, שקנין ידו דומה לקנין חצר, וכן משמע בש"ך שם, וכן העלה בשו"ת שערי רחמים חו"מ סימן ט.

⁴⁰ בהגבהה או במשיכה וכו'

⁴¹ עיין שו"ע ערה ב ואפילו ישב אצלו לשמרו. ועי' ב"ח שהביא גירסת הראשונים חבטה בהפקר, והיינו נענוע בלא הגבהה, עיין שם, ועי' שו"ע סימן קלח סעיף א ובנו"כ שם, ועי' כנה"ג סימן רעג, ועי' חתן סופר בפתיחה לשער המקנה מ"ש כמה חידושים למ"ד דהבטחה בהפקר קונה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

וראיה בעלמא⁴², אינה קונה ואפילו נפל על האבידה, כל זמן שלא עשה קנין המועיל לא זכה, ואם בא אחר וקדם והחזיק בה זכה, ואף אם עשה מעשה קנין, אם לא נתכוין לקנות, כגון שסבור שהוא שלו, יש אומרים⁴³ שלא קנה.

ז. מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת.... יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם

כבר התבאר לעיל דף כב: שהרואה ששטף נהר חפץ של חבירו, או שלקחו היה טורפת, וכן כשנפלה דליקה⁴⁴, באופן שמדרך העולם⁴⁵ אין הבעלים ולא אחר יכול להצילו הרי זו אבידה שאבודה מכל אדם⁴⁶, ואם עמד אחד והצילו, אף על פי שיש בו סימן והבעלים עומד וצווח שאינו מתייאש⁴⁷, הרי הוא של המציל⁴⁸.

⁴² אא"כ במקום שקונה מדין ד' אמות, כמו שיתבאר בעזרה"ת להלן דף י שאז זוכה אפילו בלא נפילה, והסכמת הפוסקים להלכה שאפילו נפל עליה לא אמרינן דגלי דעתיה שלא רצה לקנות בד' אמות, רמ"א שם. ובערוה"ש כתב שאם ידענו שלא כוון לקנות בד"א ודאי שאינו קונה בנפילה, וצ"ע דא"כ אפילו לא נפל לא קנה.

⁴³ שו"ע ונו"כ ערה כה גבי נכסי הגר וכתבו התוס' ב"ב דף נד ע"א דאע"ג דהצרו קונה שלא מדעתו, היינו שאינו יודע אם הוא בהצרו ואילו היה יודע היה מתכוין לקנות, אבל כשיודע ואינו מכוין לקנות לא קנה, ומסתבר שסברא זו שייכת בכל הקנינים. אמנם בש"מ שם פירש בהא דעודר בנכסי הגר לא קנה משום שעושה קנין חזקה, ולכן אינו קונה בלא דעת, אבל המגביה מצויה קונה כדין חצר שקונה שלא מדעתו, ומשמע שמחלק בין קנין חזקה לקנין יד. ובשו"ת שערי רחמים חו"מ ה' זכיה סימן ט הביא שיטות הפוסקים בזה, ודן שם באיזה חסרון ידיעה מיקרי חסרון כונה לקנות, שהרי בכל חסרון ידיעה אפשר לומר כסברת התוס' שאילו ידע היה רוצה לקנות, עיין שם. ועיי' להלן סעיף מז בדין שליח שלא נתכוין לקנות.

⁴⁴ עיי' רמ"א סימן רסד סעיף ה, ועיי' נה"מ סימן שג סק"ו דהיינו כשאי אפשר להציל כלל, אבל כשיכול להציל עיי' אחרים, אין דינו כזוטו של ים

⁴⁵ כתב מהרי"ק שורש ג דאפילו היכא דלא ברי היזקא ואפשר שלא יאבד הממון, אפ"ה כיון שנאבד עפ"י הרוב יש לומר שמתייאש, והביא ראה לדבריו. והמשל"מ פ"ו מה' אבידה הלכה ב דחה ראיית המהרי"ק, ונראה שסובר המשל"מ שדוקא כשאי אפשר בשום אופן להציל מיקרי אבודה מכל אדם, וכן משמע קצת מדברי כמה פוסקים שהזכירו שהציל בדרך נס. ועיי' חו"א ב"ק סימן יח סק"ג מ"ש בהגדרת אבודה מכל אדם.

⁴⁶ והיינו כשאינו יכול להציל אפילו ע"י הדחק, וזהו שאמרו אבודה ממנו ומכל אדם, אבל אם יכול להציל ע"י הדחק, אפילו ע"י אחרים, שוב אינו דומה לזוטו של ים, ועיי' ברמ"א סימן רסד סעיף ה בנפלה דליקה וברחו היהודים וכו', ומשמע דלאו דוקא אבודה מכל אדם, שאם היהודים אינם יכולים להציל, אף על פי שהגויים יכולים להציל מיקרי אבודה מכל אדם.

⁴⁷ שו"ע ונו"כ רנ"ז

⁴⁸ בשו"ת חלקת יעקב ח"ג סימן א דן במי שהופקד אצלו בשעת המלחמה באירופה אלף דולר בפקדון, ולאחר המלחמה נאבד זכרו של המפקיד ואינו יודע גורלו ולא של יורשיו, מה יעשה הנפקד, ורצה השואל לומר שמכיון שממון היהודים בארצות אירופה נעשה הפקר ע"י מלכות הרשעה, ה"ז כאבודה מכל אדם, וזכה הנפקד בפקדון זה. והחלקת יעקב דחה דבריו, שמדינא דמלכותא צריך להחזיר, וגם לפני משורת הדין מצוה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ח. פרוטה שהוקרה והוזלה וחזרה והוקרה

מה שהתבאר שאבידה שאין בה שוה פרוטה⁴⁹, אינו חייב בהשבתה, צריך שתהא שוה פרוטה בשעת אבידה מן הבעלים, וגם בשעת מציאה⁵⁰, היתה שוה פרוטה בשעת אבידה ובשעת מציאה, אף על פי שהוזלה אח"כ ובשעת השבה אין בה שוה פרוטה, חייב בהשבה כיון שחל חיוב השבה⁵¹ תו לא פקע⁵².

דף כז:

ט. לאהדורי גט אשה בסימנים... דאורייתא מהדרינן

כבר התבאר לעיל דף יח: שהמוצא גט אשה בשוק⁵³, אם האשה נותנת בו סימן כגון שאומרת נקב יש בו בצד אות פלונית, ואומרת שכבר נתגרשה בו וממנה נפל, יחזירוהו לה, אפילו אם הבעל מכחישה ואומר שממנו נפל ולא גירשה מעולם אלא שצוה לכותבו ועדיין לא נתנו לה, ואפילו גם הוא נותן בו סימן, אפילו הכי נותנין לה⁵⁴.

להחזיר, ועוד שמסתמא דעת המפקיד היתה שבודאי היתה לנפקד אפשרות להעביר הכסף למקום בטוח, וגם אפשר להטמין בחדרי חדרים. עיין שם שהאריך בזה, ועיין פתחי חושן הלק ב פרק ב הערה לו.

⁴⁹ שו"ע ונו"כ רסב א

⁵⁰ והיינו שאם היתה ש"פ בשעת אבידה והוזלה, שבשעת מציאה אינה שוה, או שבשעת אבידה לא היתה ש"פ והוקרה, ובשעת מציאה שוה פרוטה, אינו חייב בהשבה, וכן אם היתה שוה בשעת אבידה וגם בשעת מציאה, אלא שבינתיים הוזלה וחזרה והוקרה, ומשמע בתוספתא פ"ב ה"ז שאם צריך להוציא הוצאות בהשבתה עד שלא ישאר לבעלים ש"פ, דינה כדין אבידה שאין בה ש"פ, וכ"כ בשער אשר סימן רסה, כתב בשער אשר סימן רסב בשם משה ידבר שהמוצא דבר שהוא שוה פרוטה לאובד ולא למוצא חייב בהשבה, ולהיפך אינו חייב, דכתר אובד אזלינן. עוד כתב שאם מצא חצי פרוטה היום ולמחר מצא עוד חצי פרוטה, אינן מצטרפין, שמיד זכה בחצי פרוטה הראשון. ויש להסתפק כשראה שוה פרוטה והגביה חצי פרוטה, ואח"כ הגביה חצי פרוטה השני.

⁵¹ וכתב בשער אשר דה"ה אם לאחר מציאה נגנב או נאבד חצי פרוטה, אפילו באופן שפטור, כבר נתחייב בהשבת חצי פרוטה הנשאר.

⁵² סמ"ע שם

⁵³ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קנג

⁵⁴ דמה שהוא נותן בו סימן אינו כלום, שהרי הוא צוה לכותבו והיה בידו קודם שנתנו לה, אבל היא אם לא שנתנו לה כבר מהיכן ידעה הסימן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ואם אינה נותנת בו סימן והבעל מכחישה, לא יתנוהו לא לו ולא לה⁵⁵, וכיון שאינה יודעת בו סימן יש לחוש שמא גט זה של אשה אחרת הוא ששמה ושם בעלה שוין לשמה ושם בעלה.

ואם הבעל מודה שכתבו ואומר שיתנוהו לה להתגרש בו מעתה, אם נמצא במקום שאין חשש שמא של איש אחר הוא⁵⁶, על הדרך שנתבאר, יתנוהו לה ותתגרש בו מעתה, ואם לאו לא יתנוהו לה.

גם במקום בו השיירות מצויות והוחזקו שנים ששמותיהן ושמות נשותיהן שוין, ועבר זמן מרובה, אם יאמרו העדים אנו מכירין את הגט שיש לנו בו סימן מובהק כגון שיש בו נקב בצד אות פלונית וכה"ג, ובעדים כשר אפילו אינן אומריין הסימן עד אחר שיראו אותו, שבשנים אין חוששים שטועין בסימנין.

וכן אם יש לו סימן מובהק בגט, או מצאו בכלי שהיה בו הגט ויש לו סימן בכלי, ויודע שלא השאילו לאחר⁵⁷, אפילו מצאו במקום שיירות, ועבר אדם שם והוחזקו שנים ששמותיהן ושמות נשותיהן שוין⁵⁸, הרי זה כשר.

אולם כשאומר הסימן אינו מועיל אלא א"כ יאמר אותו קודם שיראה הגט, אבל לאחר שראהו אינו נאמן לתת בו סימן, שמא ראה הסימן עכשיו כהרף עין ואומר⁵⁹. נקב אצל תיבה פלונית אינו נחשב כסימן מובהק⁶⁰.

י. אין מעידין אלא על פרצוף הפנים עם החוטם אף על פי שיש סימנין בגופו ובכליו ... דחיישינן לשאלה

⁵⁵ אף על גב דקיימא לן [כתובות כב ע"ב] אשה שאמרה לבעלה גרשתני נאמנת דחוקה אין האשה מעיזה פניה בפני בעלה, הני מילי כשאין בעולם שום דבר המסייעה, אז ודאי אינה מעיזה, אבל כשיודעת שיש גט בעולם המסייעה מעיזה ומעיזה וסומכת על הגט המסייע,

⁵⁶ ב"ש שם א

⁵⁷ שאם השאילו חיישינן שמא מהאחר נפל ושל איש אחר הוא

⁵⁸ ב"ש שם ט

⁵⁹ ולא דחשדינן ליה שישקר במזיד לומר שהוא שלו ואינו שלו, שאין ישראל חשודין בזה להכשיל ולקלקל אשת ישראל במזיד, אלא דחיישינן שמא הוא סבור בסברה חוקה שהוא שלו, מפני שאינו יודע שיש כאן אחר ששמותיו כשמות שבגט זה, או יודע, ואין נראה לו לחוש לזה לומר שנודמן שנאבד גט כזה ממש מאיש אחר, שזה דבר שאינו מצוי, ולכך אומר על הסימן הזה שרואהו שראהו כבר.

⁶⁰ ב"ש שם ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

כבר התבאר במסכת יבמות דף קכ. שאם מצאו אדם⁶¹ הרוג או מת ניתן לזהותו לצורך עדות על כך שמת טביעת עיניהם של המכירים אותו, וזה רק אם פדחתו חוטמו ופרצוף פניו קיימים, שהם הלהיים בעצמם והכירו בהם בטביעת עין⁶² שהוא פלוני, מעידין עליו ומשיאין את אשתו, ואם ניטל אחד מאלו אין מעידין ואין משגיחין לא על העינים ולא על הפה⁶³, אף על פי שיש להם סימנים מובהקים ביותר בכליו אינו כלום, דחיישינן לשאלה כלומר שמא השאילם לאחר, וזה הוא האחר שהשאילם לו. ואפילו היו לו סימנים בגופו, ואפילו שומא אין מעידין עליו, שדרכן להשתנות.

עוד אפשר להעיד עליו על ידי סימנים מובהקים בגופו, אבל סימנים מובהקים ביותר בכליו או בבגדיו אינו כלום, שחוששים לשאלה שמא השאילם לאחר⁶⁴, וזה הוא האחר שהשאילם לו. או שמכרם לאחר או שנאבדו וזה האחר מצאם⁶⁵. ואפילו בדברים שאין רגילים למכרם ולהשאילם⁶⁶. וי"א⁶⁷ שבכלים שאין רגילים להשאילם או למכרם, כגון ארנק וטבעות אם נמצאו בבגדיו שלבוש בהם, או נמצא בידו הטבעות אין חוששים

⁶¹ שו"ע ונו"כ אבה"ע"ז יז כד

⁶² באר היטב שם ע. ורוב פדחתו ורוב פ"פ ורוב חוטם חבלה בדבר מועט לא מזיק להכרה דרובו ככולו בכל התורה כנלע"ד. קהילות יעקב שם. וע' בתשו' חוט השני סי' צ"ו בענין שהעיד העד שניטל העור מעל פניו והוא החזירה על פניו והכירו אם זה נקרא פ"פ קיימים ע"ש וע' בתשובת צ"צ סי' מ"ה הובא בקה"ע סי' תי"ב. פ"ת שם צג

⁶³ ב"י בשם רי"ו בשם הרמ"ה מוסא סמ"ז ובה"מ שם מא וב"ש סז

⁶⁴ אם נמצא סימנים אמצעי בגוף וסימנים מובהקים ביותר בכלים מהני ממ"נ אי סימנים דאוריית' כתירון הראשון וחיישינן לשאלה מהני סימנים שא"מ ביותר ואי סימנים דרבנן ולא מהני סימנים שא"מ ביותר לא חיישינן לשאלה כן שמעתי בשם הגאון מהר"ל מפראג מיהו אין מוכרח כי יש לומר לפי אוקימתא סימנים דרבנן ואז בעינן סימנים מובהקים ביותר אז ממילא חיישינן לשאלה כי בעינן ס"מ ביותר ואם יש חשש שאלה אז ליכ' ס"מ ביותר וכן הוא לדעת כמה פוסקים. ב"ש שם סט

⁶⁵ ודוק! הפי' אחד או שנים שאינו צריך להם ויוכל להיות בלא אותם כלים או שיש להם כלים אחרים בבית אבל מי שיצא מביתו במלבושים שעליו לא היה משאילן הוא לא אחרים וישאר הוא ערמילאי מהרי"ט ח"ב סי' ל"ה וכ"כ הר"ם פדוואה סי' ל"ו דאם הכירו במלבושיו שהיה לבוש קודם הטביעה כשהיה אתו בספינה לא חיישינן לשאלה. באה"ט שם עא

⁶⁶ סמ"ע שם מב

⁶⁷ ב"ש שם סט שהקשה דהא בסוגי' זו הקשה מנ"ט דמהזירים בסימני הכלים על מתני' דלא מהני סימנים בכלים ש"מ גט והיתר האשה שוין ולקמן סי' קל"ב פסק דלא חיישינן לשאלה בארנקי ואפשר בגט הבעל דבר בפנינו ולא אמר דהשאיל לא חיישינן לשאלה אבל כאן חיישינן לשאלה שמא השאיל הבעל מיהו הסוגי' עדיין אינו מיושב ונ"ל עיקר דלא חיישינן לשאלה בארנקי וטבעות כמשמעות הסוגי' הנ"ל. ואין לדמות דינים אלו להא דאיתא בפ' אלו מציעאות אם נמצא פירות סמוך לכלי כמ"ש בת"ה סי' רס"ב ופשוט בעיני.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

לשאלה⁶⁸, והרי זה סימן מובהק להתיירה. אבל אם נמצא ארנקו סמוך לו אינו מועיל כי יש לומר שהיה מונח מאז ומקדם.

וסימנים מובהקים בגופו הנם כגון שהיה לו אבר יתר, או חסר או שינוי באחד מאבריו ואז מעידין עליו, אבל קטן או ארוך או חירור וסומק שחור או לבן וכדומה, אינו סימן מובהק, שבעניינים אלו יש הרבה בני אדם שדומין זה לזה, ושמא אחר הוא, והכלל סימן מובהק הוא שלא ימצא רק א' מאלף והוא דבר זר ומופלג.

ואפילו מאה סימנים שאינם מובהקים אינם כלום, ואפילו לצרפם לשאר אומדנות המוכיחות אינם כלום. אולם סימנים מובהקים קצת מצטרפים להחשב כסימן מובהק ומועיל⁶⁹. וי"א⁷⁰ שאין לסמוך על כך למעשה.

גבשושית גדולה על חוטמו או שחוטמו עקומה הרבה וכדומה לזה הוי סימן מובהק, אבל עקומה מעט לא הוי סימן, והוא הדין לרושם שבגופו או באחד מאבריו ויודע לצמצם מקומם⁷¹ הוי סימן, אבל שינים גדולים אף על גב שגדולים הרבה לא הוי סימן מובהק, אולם שינים שאינם מצויים לרוב העולם הרי הם סימן⁷².

וכן מי שהיה לו רושם באצבע מצד איזה חולי שנחלה באצבעו ונשאר עקום מעט אפילו אינם יודעים להעיד איזו אצבע נחשב הדבר לסימן מובהק. ומתירים על פי עדות⁷³.

סתם צלקת אינה סימן אבל אם יודע את מקומה בצמצום כלומר שידוע לומר באותו אבר סמוך לראש האבר או בסופו או באמצע הרי זה סימן גמור, ואם העד מעיד על צלקת מתחת לעין בצמצום מקום ואינו יודע תחת איזה עין אינו סימן גמור ואינו מועיל להתיר אשה⁷⁴.

עדות על נקב מפולש, כלומר שעובר מצד לצד בשן, הרי זה סימן מובהק גם אם אינו יודע לומר באיזו שן⁷⁵.

⁶⁸ ציצית שעליו עדיף מטבעת כים וארנקי ולא חיישינן לשאלה מהר"י מראני חלק ב' סימן ל"ה. קמיע לא חיישינן לשאלה מהר"ט חלק א' סימן קל"ט. אם אין מנהג המקום ללבוש אותו מלבוש אלא הוא לא חיישינן לשאלה הראנ"ח חלק א' סימן ע"ה. היה לו נזם באזנו הביא הראנ"ח חלק א' סי' נ"א תשובת מוהר"א דס"ל דלא חיישינן לשאלה אבל הוא חולק עליו וסביר' ליה דחיישינן לשאלה. באה"ט שם עא

⁶⁹ ט"ז שם ל מהמשאת בנימין סג

⁷⁰ בח"מ בתשובה חלק על זה והביאו הב"ש אולם המגיהה על הט"ז יישב קושיותיהם והצדיק דברי הט"ז

⁷¹ לבוש על פי מה שביארו הט"ז שם לא ודלא כמשא"ב

⁷² ב"ש עה

⁷³ ט"ז שם כט מהב"י בשם מהרד"ך. וכן בב"ש שם עא

⁷⁴ ב"ש שם עא

⁷⁵ דהנקב בעצמו הוא דבר חידוש מאד ואין צריך לומר המקום ב"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

יא. מצאו קשור בכיס או בארנקי ונטבעת או שמצאו בין נליו אפילו לזמן מרובה כשר

עוד התבאר שם שכששיירות מצויות⁷⁶ ולא הוחזקו שני אנשים ששמן שזה באותה העיר או הוחזקו ואין שיירות מצויות וכ"ש בשניהם יחד, אם מצא גט לאלתר כשאבדו, כגון שמעט קודם שאבד ראה את הגט, וראה שלא עבר שם שום אדם משעת נפילה עד שעת מציאה הגט כשר, שאין שום חשש.

ואם מצאו שלא לאלתר ויש לו סימן מובהק בגט כגון נקב בצד אות פלונית או שמכירו בטביעת עין שזה הגט שלו הוא, או אפילו אין לו סימן וטביעת עין בהגט רק שיש לו סימן מובהק או טביעת עין בכלי שהיה בו הגט ומצאו גם עתה בהכלי ויודע שלא השאלו לאחר מיום שהניח את הגט בכלי, זו או שמצאו קשור להכיס שלו או לארנקי שלו או לטבעת שלו ואותם מכיר בטביעת עין ואף שאינו זוכר אם השאלם לאחר לא הישינן דכיס וארנקי וטבעת אנשים אינם משאלים שהוששין לניחוש וטבעת הוששין לזיוף או שמצאו בביתו בין כלי ביתו ואפילו בביתו שכיהי רבים ואם היה מוצאו על הקרקע היה חשש מ"מ בין כלי ביתו אין שום חשש, בכל אלו אפילו הוחזקו ושכיהי שיירות ומצאו לזמן מרובה כשר ומוסרו ליד האשה.

יב. אין מעידין על השומא

עוד התבאר שם שאם מצאו אדם⁷⁷ הרוג או מת, אם אין יכולים להעיד על פדתו חוטמו ופרצוף פניו כנזכר, אפילו היו לו סימנים בגופו, ואפילו שומא, ואפילו אם העידו על שומא באזור מסויים⁷⁸, אין מעידין עליו, שדרכן להשתנות.

⁷⁶ שו"ע ונו"כ שם קלב ד וערוה"ש י

⁷⁷ שו"ע ונו"כ אבהע"ז יז כד

⁷⁸ בגמ' יש שתי לשונות דלשנא קמא ס"ל סימנים דאורייתא ושומא לא הוה סימן מחמת דשומא מצויה בבן גילו שנוולד עמו בשעתו במזל אחד ומעם אחר דשומא עשויה להשתנות אחר מיתה פי' רש"י ואם בחייו היה שומא נעשית לבנה או אפכא ונראה דהחשש הוא שמא יהיה לו סימן ששומא שחורה ובאמת היתה לבנה אלא שמחמת מיתה הושחרה ואיש אחר הוא זה. וללשנא דסימנין דרבנן הוה מעמא דשומא לא הוה סימן משום דלאו סימן מובהק הוא וכתב ב"י בשם מהרד"ך וז"ל אפילו לרבנן דסברי דשומא לאו סימן מובהק הוא קאמרו דיש סימנים דהוי מובהקים ואפשר נמי דבשומא נמי אם פרט וצמצם השומא שאמר שיש שומא במקום

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ת"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

יג. אחד הלזה משלשה יחזיר ללזה שלשה שלוו מן האחד יחזיר למלזה

כבר התבאר לעיל דף כ. שאם מצא שטר והיו השטרות של לווים אחרים ומלווים אחרים, גם אם נותן סימן הכריכה לבד מחזירין לו, ואפילו בשני שטרות⁷⁹.

מצא שטרות⁸⁰ על שם לזה⁸¹ אחד מכמה מלווים, והם מקוימים⁸², יחזירם לזה, אפילו אינו נותן בהם סימן ואחד המלוים נותן סימן. שבודאי מהלזה נפלו, שאל"כ מי קבעם יחד.

פלוגי באבר פלוני סימן מובהק היישינן ליה ויכול להיות שלזה דקדק רש"י בדבריו ופי' באלו מציאות היה לו שומא באבר פלוני ולא פי' לומר באבר במקום פלוני עכ"ל ובשו" מהרשד"מ סי' נ"ב ובתשו" מ"ב סי' ס"ג חולקים עליו. ט"ז שם כט וב"ש שם עא

⁷⁹ לכו"ע בשיטת הרמ"ה, וכמו שנתבאר לעיל, ונראה שאם הוא קשר משונה אף להרא"ש הדין כן, שו"ע ונו"כ שם יא

⁸¹ כתב הרמ"א שבגדון דידן אפילו בשנים הדין כן, ומה שאמרו שלשה נראה שבא לאשמעינן שאפילו השני נותן סימן אין נותנין לו, והיינו אפילו בסימן מנין שאינו בפחות משלשה, ועי' בסמ"ע שמשמע שמפרש דאיירי בכרוכין.

⁸² שאם אינם מקוימים יש לומר שהמלוים מסרום לב"ד כדי לקיימם, ואין מחזירין אלא בסימנים, וכדין הקודם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

